

Sellebæk, vilde der, da disse Bevillinger altid ere personlige, saasnart Vedkommende dør, ikke være nogenformhelt Udgang til at opretholde denne Detailhandel, som har kunnet bestaa og muligvis været til Tilfredshed og Gavn for Befolkningen i Sellebæk. Jeg tror ikke, at man skal affhøre sig Udgangen hertil. Selvfølgelig mener jeg ikke det Undringsforslag, der er stillet under Nr. 9 i Betænkningen, hvilket med den Redaktion, det har, næsten er ubegribeligt, men det Undringsforslag, der er stillet i Stedet for dette. — Der staar, saavidt jeg ser, endnu kun tilbage at udtale mig om det Undringsforslag, der er stillet af den ærede 2den Landssthingsmand for 5te Kreds (Drenhøll) til § 9. Jeg ser mig ikke i Stand til at anbefale det. Jeg tror ikke, at man vil kunne opnaa den Hensigt, som den ærede Forslagsstiller har havt, ved at vedtage det, og det er mig ganske klart, at man paalægger Forsædigerne af vædebe, uløse og linnede Væver, der ogsaa kunne være Susflidsgjenstande, den Byrde, at de ikke alene selv skulle forarbejde dem, men ogsaa være forpligtede til at løbe omkring og sælge dem, og tilmed at slaffe sig et Bevis, som maaske kan være overordentlig vanskeligt at præstere, for, at de virkelig selv fabrikere det, de salbyde. Det kunde i Overrigt være meget ønskeligt, om der om dette Forhold kom en Lovbestemmelse; thi ogsaa her er der Lov, idet Indenrigsministeriet ikke erkjender, at Indbyggere i Hammerum med flere Herreder have nogen større Ret, end alle andre Folk nu have i Følge Næringsloven, medens det ikke læder sig benegte, at Domstolene have ment, at det tidligere Privilegium fra 1741 ikke er hævet for de nævnte Medborgere.

Scholer: Efterat den ærede Minister har udtalt sig angaaende § 2 om Forbrugsforeningerne, maa jeg sige, at jeg kan være enig med den ærede Minister i, at disse Forbrugsforeninger, hvis de misbruge deres Stilling og forsyne Andre end Foreningens Medlemmer med Væver, da skulle bestattes og løse Næringsbevis. Det forekommer mig imidlertid, at den ærede Minister mente, at de under alle Omstændigheder skulde løse Næringsbevis, hvilket jeg tror vil være en meget uheldig Foranstaltning; thi Forbrugsforeningerne, hvoraf der jo har dannet sig flere, og hvoraf der navnlig i den senere Tid er opstaaet mange paa Landet, have jo til Hensigt at forsyne Arbejderne, denne Klasse af Medborgere, som er nødt til at købe i Smaat, med deres Nødvendigheds-gjenstande, saa at de ikke skulle nødes til at gaa til Byerne eller de Handlende paa Landet, til hvem de maa betale i dyre Domme, thi denne Slags Handlende lade sig betale godt, da Konkurrencen ikke er stor. Da de Medborgere, der staa paa dette Trin i Samfundet, ere nødt til at ty til disse Handlende og ikke let kunne komme til Kjøbstæderne, hvor de kunde faae deres Væver billigere, vil det virkelig

være urigtigt at bestatte saadanne Foreninger, naar de blot indskrænke sig til at forsyne deres egne Medlemmer med Forbrugs-gjenstande. Hvad det angaar at paase, at Foreningerne ikke i Smug sælge til Andre, vil jeg med det ærede Medlem her nævned (Jens Andersen) sige: Lad saa Politimesteren med Sognefogden paase, at Loven overholdes, og lad os ikke indskrænke Borgernes Frihed, forat Enkelte skulle have stor Fordel. — Jeg maa ligeledes anbefale at vedtage det Forslag, der gaar ud paa at forkaste § 4. Den ærede Minister mente vel, og den ærede Ordfører har ligeledes udtalt, at det var billigt at bestatte Haandværkerne paa Landet og Haandværkerne i Kjøbstæderne ens, men jeg vil gjøre opmærksom paa, at man saa ogsaa maa udplette den Forskjel, der er mellem Kjøbenhavn og Kjøbstæderne. Nei, Forholdene paa Landet og i Kjøbstæderne ere meget forskellige; thi hvis man vilde bestatte Haandværkerne paa Landet i Lighed med Haandværkerne i Kjøbstæderne, vilde det være det Samme som at lægge et meget stærkt Tryk paa dem; medens Haandværksmesteren paa Landet har een Medhjælper, har Haandværksmesteren i Kjøbstaden maaske ti. Ved Næringsloven har man gjort det muligt for Haandværkerne paa Landet at gaa fremad — før denne Lov kom, vare de jo affaarne fra at komme frem, og der var endog visse Haandværk, der slet ikke vare tilladte paa Landet —, men naar man nu vil bestatte dem ligesaa høit som de store Haandværkere i Kjøbstaden, gjør man det umuligt for mange Smaa-haandværkere at kunne bestaa. — Hvad § 5 angaar, vil jeg inderlig raade til at udstemme denne Paragraf; § 16 i Næringsloven af 1857 ansaas netop af grunne Mange for at være en Perle i Loven; thi hvad er mere naturligt end at tillade en Mand ved egen, Sufrus og Børns Hjælp at arbejde frit for sig selv? Naar man nu siger, at vi skulle holde Haanden over de Unge, saa at de ikke begynde paa nogen selvstændig Virksomhed, førend de ere 25 Aar, saa vil jeg spørge, om man tror, at man kan være Formynder for dem. Nei, paa ingen Maade, det kan ikke ske. En ung Mand kan f. Ex. meget godt være en duelig Haandværker i sit Fag i sit 22de Aar, altsaa inden sit 25de Aar; vil det da være rigtigt at sige til ham: Vi maa erkjende, at Du er en meget duelig og dygtig ung Mand, men Du er ikke fyldt 25 Aar, og vi kunne altsaa ikke lade Dig begynde nogen selvstændig Virksomhed? Den ærede Ordfører sagde, at den unge Mand saa i Mellemtiden kunde gaa paa Reiser, indtil han blev 25 Aar, og derefter komme igjen og begynde paa en selvstændig Virksomhed, men dette kan dog ikke være alvorlig ment. Sele Paragrafen er et saa stort Indgreb i den personlige Frihed, at jeg ikke haaber, at Lovforslaget maa gaa gjennem Rigsdagen, uden at denne Paragraf bliver skudt ud.

Hvad Medledderne angaar, saa kunde jeg meget godt være enig i, at de virkelige Krammarfæder,